No. 182. MAANDAG 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 2 en 3 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (31 *Julij*) waren te Antwerpen geoctroyeerde Belg. 100½; O. Metall. 107⅜; 5p. Perpet. 59⅞; Certs. 35, 34⅝, ⅞; Id. Coupons 22¼; Uitgest. 16½; Nap. renten 92¼; Sicil. 93⅜; Rom. L. 100; Id. te Antw. 97⅛; Braz. 85¾.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Julij.

In het *Journal de Paris* vindt men het volgend verhaal van den aanslag, die gisteren het leven des konings bedreigde:

» Onder de gunstigste voorteekenen begon de plegtige viering van den vijfden verjaardag der omwenteling. Het schoon weder begunstigde eene der fraaiste wapenschouwingen, waarvan de hoofdstad immer getuige was; vertrouwen en tevredenheid waren op ieders gelaat te zezen; en de koning, verheugd over het schouwspel dat hem omringde, was bezig de tweede linie der infanterie te inspecteren, omringd van zijne betrekkingen en van eenen staf, die uit de keur onze militaire en burgerlijke beambten was samengesteld.

» Reeds was Z. M. tot de boulevard du Temple, en tot het front van het achtste legioen gevorderd, toen zich eensklaps eenen slag deed hooren, gelijkende naar een pelotonsvuur. Dit geraas werd dadelijk door eene schrikkelijke waarde gevolgd.

» Een helsch werktuig had eene hagelbui van kogels en schroot te midden van den stoet geworpen, die den Koning omringde! Een onzer beroemdste krijgslieden, de oude hertog *van Tréviso*, stortte in zijn bloed badende ter neder en gaf den geest zonder een enkel woord uit te brengen. De generaal *de Lachasse Vérigny* werd doodelijk aan het voorhoofd getroffen; een luitenant-kolonel der nationale garde, een adjudant van den maarschalk *Maison*, onderscheiden manschappen der nationale garde en eene menigte gaven den geest te midden van het gedrang der steigerende paarden, en van de menigte die luide hare verontwaardiging te kennen gaf.

» Eindelijk doet zich te midden dier verwarring een kreet hooren, die gauw en ver wordt herhaald: *De Koning is niet getroffen; gaat dit verraan is gebleven!* En inderdaad, men zag den Koning rustig doch getroffen dit too eel aanschouwen, zich naar de nationale garde toewenden, en zijnen weg, onder het vreugdegejuich der menigte, voortzetten.

» Het was van de tweede verdieping van een huis, weinig passen van den Turkschen tuin, dat het schot gekomen was. In dien oogenblik was dit gebouw door de nationale garde bezet. Men drong tot de kamer door waar de misdaad was gepleegd en vond aldaar het verschrikkelijk werktuig, uit vijf-en-twintig geweerloopen bestaande, tot aan den mond met kogels en schroot geladen!

» De koning intusschen zette de wapenschouwing voort, en het is aandoenlijk de geestdrift te schetsen waarmede hij door de nationale garde en de bevolking werd begroet. Het gevaar dat hij zoo wonderbaar ontkomen was, deed de gevoelens die hem door de natie worden toegedragen met verdubbelde kracht blijken.

» Ten vijf uren keerde de koning in het paleis der Tuilerien terug.

» Doch wanneer het een aangenaam schouwspel was den vorst door zoo vele bewijzen van liefde begroet te zien, des te smartelijker was het tooneel op de plaats der misdaad, die zoo vele slagtoffers had, en zoo vele familiën in rouw dompelde.

» Zie hier de namen der gesneuvelden:

» De hertog *van Tréviso*, door een kogel in het hart getroffen;

» De generaal *de Lachasse de Vérigny*,

» De kapitein *Villate*, adjudant van den maarschalk *Maison*,

» De heer *Rieussec*, luitenant-kolonel der nationale garde,

» Vier grenadiers van het achtste legioen, eene onbekende vrouw en een kind.

» Een groot aantal anderen zijn min of meer zwaar gekwetst; men noemt de generaals *Heymes*, *Colbert*, *Pelet* en *Blin*, en den kolonel *Raffé*. Het paard des konings is door een kogel in den hals getroffen.

» De misdadiger is dadelijk gevat. Sints drie maanden had hij in het voornoemde huis het vertrek gehuurd, waar hij dezen aanslag uitvoerde. Hij verklaart te zijn: zekere *Girard*, werktuigkundige. Op eene plank had hij 25 geweerloopen vastgemaakt; drie derzelve zijn gesprongen en hebben hem gevaarlijk gekwetst. In weerwil van dien trachtte hij te ontvlugten, doch de politie had de omliggende huizen reeds bezet, en hij viel in hare handen. Men heeft hem dadelijk naar de Conciergerie overgebragt, en is hij aldaar ondervraagd en heeft dadelijk zijne misdaad bekend, verklarende echter dat hij geene medepligtigen had."

Wegens ooggetuigen kan men bij dit vrij omstandig berigt nog de volgende bijzonderheden mededeelen.

Omtrent op eenen afstand van omtrent zeventig passen, waren de geweerloopen zoo juist geladen en aangelegd, dat de geheele lading genoegzaam op de hoogte, waar de koning zich zoude bevinden, heeft getroffen. Slechts eene seconde schijnt het schot te laat te zijn gevallen, want de maarschalk *Mortier* en de overige gesneuvelden bevonden zich juist eenige weenige schreden achter het vorstelijk gezin.

De misdadiger noemt zich *Auguste Girard*, en zoude achtendertig jaren oud zijn. Hij is gevaarlijk gekwetst, zoodat men weinig hoop heeft hem in het leven te houden.

Onderscheidene andere verdachte personen, die zich in den omtrek bevonden, zijn dadelijk in hechtenis genomen.

De adjudant des konings, de generaal *Rumigny*, begaf zich onmiddelijk naar de Koningin, die zich in het hotel van den minister van justitie bevond, om haar van het gebeurde kennis te geven.

Des middags was er een gastmaal van 215 couverts. Men verzekert dat de koning ook aldaar zich zeer bedaard heeft getoond. Des avonds kwamen de kamer der pairs en de aanwezige afgevaardigden Z. M. hunne vreugde over zijn behoud en hun leedwezen over den verfoeijelijken aanslag betuigen.

De meeste der schouwburgen zijn gesloten gebleven, in de overige werd een verslag van het gebeurde voorgelezen, en door de menigte met kreten van verontwaardiging beantwoord.

— Heden morgen vindt men in den *Moniteur* de volgende proclamatie:

» Franschen!

» De nationale garde en het leger zijn in rouw. Eenzelve huisgenoot, zijn te dezer huid gedompeld, een afschuwelijker misdaad heeft dan het hart verscheurd; een oud krijgsman en vriend, in honderd veldslagen gespaard, is aan mijne zijde gesneuveld, onder het moordtuig dat voor mij werd bereid. Om mij te treffen, heeft men zich niet ontzien, de edelste mannen, rustige burgers, vrouwen en kinderen op te offeren, en de hoofdstad zag het bloed der beste inwoneren op dezelfde plaats en dag storten, waar het voor vijf jaren, tot handhaving van 's lands wetten werd geplengd.

» Franschen, zij die wij thans betreuren, zijn voor dezelfde zaak gevallen; het was ook om de constitutioneele regeringsvorm, de wettige vrijheid, de nationale eer, de rust der burgers, het heil van allen dat door onze vijanden werd bedreigd; maar de algemeene droefheid, die aan de mijne beantwoordt, geldt te gelijker tijd als eene hulde aan de edele slagtoffers, en als een treffend bewijs van de innige overeenstemming tusschen de natie en haren koning.

» Mijn gouvernement kent zijnen pligt en zal dien vervullen.

» Dat intusschen de feesten die den laatsten dezer dagen moesten gevierd worden, voor andere plegtigheden wijken, die meer met de gevoelens overeenstemmen, welke ons thans vervullen; dat schuldige eerbewijzen worden toegebragt aan de nagedachtenis aan hen, die het vaderland komt te verliezen, en dat de rouwfloersen, die gisteren onze nationale vlaggen bedekten, op nieuw van dat gebouw zinnebeeld onzer gevoelens worden gehecht.

» *Lodewijk Philips.*"

Ten gevolge van het laatste gedeelte dezer proclamatie ziet men heden het licht eene ordonnantie, gelastende, dat de feesten tegen heden aangekondigd, geen vervolg zullen hebben, maar dat eene plegtige lijkdienst ter eere van de gesneuvelden zal worden gevierd.

Heden is heden middag de kamer der pairs bijeengekomen, en aan haarlieden eene koninklijke ordonnantie medegedeeld, waarbij zij gelast wordt zich als hof van justitie te constitueren, en van den aanslag die tegen den persoon des konings en de veiligheid van den staat werd gedaan, als zoodanig kennis te nemen. Aan den heer *Martin du Nord* is ook te deze zaak de waarneming der functiën van het openbaar ministerie opgedragen.

Men wil dat de gesneuvelden morgen alle gelijktijdig met militaire eerbewijzen zullen worden ter aarde besteld.

— De heer *Armand Carrel* is dezen nacht in hechtenis genomen en buiten toegang gesteld. Ook in de bureaux van den *Revolutionair* en *Charivari* heeft de politie nasporingen gedaan.

— De berigten van de Spaansche grenzen leveren heden weinig belangrijks. De togt van *Merino* en andere [illegible] uit Kastilien naar Navarre, is het onderwerp van veel [illegible] wil daaruit opmaken, dat don *Carlos* eindelijk [illegible] doen, om met een gedeelte zijner krijgsmagt den [illegible]

Te Sarragossa moet de rust nog niet geheel [illegible]

— Er is heden geen beurs gehouden. In het kohijnsche [illegible] was eene daling van 55 C.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten Augustus.

Dezer dagen is uit Luxemburg in 's Gravenhage aangekomen de heer *Stiffi*, geheim-referendaris van Z. M. den Koning voor de aangelegenheden van het grootherlogdom Luxemburg.

— Den 7den Augustus aanstaande, des namiddags ten 2 uur, zal te Leeuwarden, op de gewone harddraverbaan, [illegible] den gouverneur van Friesland, worden verhanddraakt [illegible] Zwaep, van 's Konings wege als prijs aangeboden.

— Tegen maandag 3 augustus is te Amsterdam de inbeslagneming van eenen kruidenier op den Vygendam, wegens niet voldoening aan de wet op de personele belasting, ten verkoop bij executie [illegible] geslagen. Vermoedelijk zal echter de eigenaar het zoo ver niet laten komen.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 28sten ll.:

» Een nieuw bewijs van het gevaarlijke, om onvoorzigtiglijk met schietgeweer om te gaan, kan uit een op gisteren alhier plaats gehad hebbend geval worden bijgebragt. Drie zonen van den Postmeester *Toelichen*, waarvan de oudste nog naauwelijks 16 jaren telt, begaven zich gisteren morgen naar het veld, om groenten te plukken. De dienstmaagd, die hen verzelde, was in het erwtenrijs, om erwten te zamelen. De jonge lieden hadden een kadetten-geweertje bij zich, zij laadden dit, waarschijnlijk met doorgesneden of gebakte loopers en wilden op musschen schieten. O gelukkig viel het schot juist ter plaatse waar de dienstmaagd zich bevond en trof haar in het hoofd. De wonde is zeer gevaarlijk, zoo niet dodelijk; zij bevindt zich echter heden, naar men zegt, niet erger.

» Heden rukte alhier binnen een detachement van ruim zeventig man der 16de afdeeling infanterie, komende van Kampen, hetwelk, na alhier nachtverblijf te hebben gehouden, morgen naar Amersfoort zal vertrekken, om van daar, de gewone marschroute volgende, naar Vlissingen te marcheren."

— Ter gelegenheid van den thans mislukten aanslag tegen het leven van den Koning der Franschen, herinnert men zich onwillekeurig dien, welke den 24sten december 1800 tegen *Napoleon* werd uitgevoerd, en waaraan deze mede slechts door eenen zonderlingen samenloop van omstandigheden ontsnapte. De zamenzweerders tegen het leven van dien veroveraar hadden op den weg dien hij bij het rijden naar den schouwburg volgen moest, eene kar geplaatst, waarin een ton met buskruid en allerlei moordtuig gevuld, verborgen was. Hij zou ontwijfelbaar het slagtoffer van dezen verraderlijken aanslag geworden zijn, indien de uitbarsting niet weinige seconden te laat had plaats gehad. Zijn willekeurig gezag werd door deze verijdelde zamenzwering slechts te vaster gevestigd.

Koning *Lodewijk Philips* zelf heeft reeds vroeger aan eenen openlijken aanslag tegen zijn leven ten doel gestaan. Den 19den november 1832 werd namelijk, terwijl hij naar de vergaderplaats der wetgevende kamers reed, om de zitting daarvan te openen, uit de volksmenigte een pistoolschot op hem gelost, hetwelk echter gelukkig miste. Het is evenwel nooit volkomen opgehelderd, wie de aanleggers van deze poging tot moord geweest zijn.

— Uit Dantzig schrijft men van den 18den ll., dat men er reeds toebereidselen maakte voor de ontvangst en inkwartiering der russische garde; de meerderheid der burgers maakte er aanspraak op de manschappen zonder vergoeding in kwartier te nemen. Het gevolg der keizerlijk russische familie zou uit omtrent 40 personen bestaan, waaronder de minister vorst *Wolkonsky*, de graaf *von Benckendorff*, vorst *Menzikow*, graaf *Orlow*, generaal *Adlerberg*, enz.

Uit Petersburg schrijft men, insgelijks van den 18den, dat het geboortefeest van H. M. de keizerin den 13den te voren op Peterhof met den meesten luister was gevierd. Er had des avonds eene prachtige illuminatie plaats gehad, waarbij wel 200,000 lampions in den tuin ontstoken waren geweest.

De door zijne reizen bekende scheepskapitein en adjudant des Keizers *Lütke* was tot schout-bij-nacht benoemd.

De keizerlijke maatschappij voor den landbouw te Moskau heeft aan verscheidene grondbezitters in het zuiden van Rusland gouden en zilveren medailles tot aanmoediging uitgereikt, voor het aankweeken en leveren van zeer goede Amerikaansche tabak.

— Bij het aanleggen eener nieuwe sluis aan de citadel van Calais vond men in den grond een oud vaartuig, ten lengte van 45, breedte 12 en diepte 8 voet; hetzelve was recht gebouwd, maar echter niet grooter dan 80 ton en schijnt nimmer van een dek voorzien te zijn geweest. Binnen hetzelve ontdekte men een aantal munitiestukken met het jaarmerk 1219, en aangezien dit vaartuig lag twaalf voet beneden den grondslag van den binnenmuur der door den graaf van Boulogne opgerigte fortificatie, onderstelt men dat het vaartuig op dat tijdstip niet is ontdekt geweest. Men kan niet uitmaken of het immer de zee bevaren hebbe, doch er is grond om te gelooven, dat het is zamengesteld vóór dat Calais eene bepaalde zeehaven was en toen de zee, dieper dan thans, landwaarts inliep.

Volgens nadere berigten uit Londen van den 29sten hebben de petitien, bij het Hoogehuis tegen de wet op de municipale korporatien ingediend, tot ernstige beraadslagingen aanleiding gegeven. De hertog *van Newcastle* beweerde, dat de commissie, op wier verslag de ingang bepalingen gegrond waren, op eene onwettige wijze was benoemd geworden, en dat dit alleen genoegzaam was om hunne [illegible] de petitien hunne goedkeuring aan die wet te hechten. Lord *Brougham* trachtte deze meening te wederleggen en verdedigde de wet den volgenden dag op nieuw tegen de aanrigheden, door verscheiden sprekers geopperd. Lord *Strangford* heeft daarop voorgesteld, dat men de onderteekenaars van sommige dezer verzoekschriften in de gelegenheid zou stellen, hunne bezwaren mondeling voor het Huis te ontwikkelen, en werd daarin door den hertog van *Wellington* en anderen ondersteund, sommigen waarvan echter wilden dat men alvorens tot de tweede lezing der bill zou overgaan, [illegible] [illegible] uit de tegenstanders der wet donderdag en vrijdag [illegible] in rade gehoord en daarna het ontwerp maandag in [illegible] behandeld worden.

Voorts meldt men dat lord *Durham* den 27sten de reis naar Petersburg heeft aangenomen; terwijl de graaf *von Golz* met zijne medecommissarissen naar Canada is vertrokken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten Julij.

Zoo wel de heer *van Cotta* te Stuttgart, als de heer *Newhouse* te Manheim, hebben aan de Badensche regering voorstellen gedaan over het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg tusschen Manheim en Bazel. Die regering zou gaarne zien, dat de genoemde heeren, ter bereiking van het oogmerk, de handen ineen sloegen, en zou dan, zoo het schijnt, niet ongenegen bevonden worden, om de onderneming met 3 pCt. te waarborgen.

— Uit Weenen schrijft men van 22 dezer, dat een courrier uit Konstantinopel aldaar doorgekomen was naar Londen bestemd. Toen bij de turksche hoofdstad verlaat was de expeditie naar Albanië gereed om uit te loopen. Dezelve bestond uit omtrent twintig vaartuigen en 6000 man landingstroepen. Men hoopte dat het verschijnen dier vloot op de Albanesche kusten voldoende zoude wezen om de rebellen tot gehoorzaamheid te brengen.

Volgens een ander berigt uit de Turksche hoofdstad van den 8sten julij, waren alle zwarigheden, welke door den pacha van Egypte in den beginne tegen de door middel van stoombootvaart op den Euphraat nieuw te openen communicatieweg van Engeland met dezelfs Oost-Indische bezittingen, waren geopperd, thans uit den weg geruimd.

— De jongste berigten uit Scutari tot den 5den julij houden nog geene beslissing in de gesteldheid van zaken al daar tusschen den in de citadel opgesloten pacha en de opgestane inwoners. De stad had in de laatste dagen weder een duchtig bombardement te verduren gehad, waarbij het stadsgedeelte Tabahi, dat zich eerst onzijdig gehouden doch zich nader bij de insurgenten aangesloten heeft, alsmede de bazar voor een groot deel in den asch gelegd waren. De pacha hiermede niet te vreden, had bovendien zendelingen uitgezonden om de bestuurders der omstreken tegen de stadbewoners op te zetten; sommige dier zendelingen waren opgevangen en had men ook uit hunnen mond den nood vernomen, waarmede de pacha, vooral door gebrek aan levensmiddelen, te worstelen had.

— Te Munchen heeft men berigten uit Athene tot den 28sten Junij ontvangen en bevestigende het berigt, dat [illegible] uit zijn post van president en minister van binnenlandsche [illegible] benoemd was tot staatsraad en gezant te Parijs. Te gelijk brengen deze berigten de tijding aan van het overlijden van den [illegible] *Miaulis*. Deze edele held in den grieksche onafhankelijkheidskrijg was sedert lang aan het podagra lijdende en de zuster heen ten laatste in het hoofd geslagen. Zijn verlies werd zoo door den koning als de natie diep betreurd.

— Te Weenen waren den 23sten Julij genoteerd: Metall. 102⅝; Bankactien 1328½.

De la Roncière. -- Bancal.

Het is nog eerst onlangs, dat een geruchtmakend lijfstraffelijk regtsgeding aller aandacht in de hoofdstad van het op het toppunt van beschaving staande Frankrijk tot zich trok, en dermate de belangstelling der ingezetenen, ja van een aanzienlijk deel der Natie boeide, dat het reuzengevaarte der teregtstelling der republikeinsche opstandelingen daarbij als vergeten werd. Het treurig proces van De la Roncière had bij menigen ingezeten dalrom de hoogste belangstelling verwekt, omdat het misdaden scheen aan den dag te zullen brengen, waarop de akte van beschuldiging wel gegrond was, maar aan wier mogelijkheid men zoo gaarne zoude willen twijfelen, zóó lang de regterlijke uitspraak het bestaan dier euveldaden niet als waarachtig had doen erkennen. — De inhoud der aanklagte is overvloedig bekend, en behoeft dus niet herhaald te worden. Doch èn de aangeklaagde, èn de beleedigde persone, èn het gepleegde kwaad, èn de openbare zedelijkheid, èn al wat heilig en dierbaar wezen kan in eene welgeordende maatschappij vereenigden zich om met beangstigende nieuwsgierigheid den uitslag der regterlijke uitspraak af te wachten. De lag in het proces meer dan eene gewone gruweldaad; de staat van zedelijkheid in de tegenwoordige maatschappij van Frankrijk, was ook hier niet buiten het spel. — En toch bepaalde het *Journal des Débats*, (9 Julij jl.) van dat geding gewag makende in een afzonderlijk artikel, zich tot het houden eener lofrede over de wijze waarop de justitie bedeind wordt, en over de verdienstelijkheid der advokaten van beide partijen; zonder door te tasten tot de wortelen van het kwaad, die niet meer te zoeken valt, maar die voor elk, die Frankrijks toestand, dezelfs leeringen en beginsels kent, dadelijk valt aan te wijzen. — De *Allgemeine Zeitung* (20 Julij ll.) van dit proces sprekende, behandelt deze zaak onder [illegible]

daglicht, en ziet het verval en het verderf zoowel van het staatkundige als zedelijke leven in Frankrijk, in het gelijktijdige aanhangig zijn van het April-proces en dat van De la Roncière, als ten duidelijkste kennelijk, en voert te gelijk aan een veelbeduidend gezegde hieromtrent van den beroemden Odillon-Barrot: *Dans notre époque, je ne sais, qui s'est imaginé que tout ce qui est dans la nature est beau, qu'il y a une certaine poésie dans le crime; on a été chercher des émotions dans les sentimens les plus corrompus, dans les vices les plus épouvantables.* (1)

Naauwelijks is echter dit groote regtsgeding, ter beschaming van den staat der zedelijkheid, afgeloopen, of een niet minder opmerkenswaardig lijfstraffelijk regtsgeding is (25 Julij) aan den regter onderworpen geworden, 't welk niet minder dan het proces De la Roncière, een' pijnlijken indruk bij allen, die gevoel van zedelijkheid en menschelijkheid hebben, maken zal. Wij bedoelen het proces Bancal, waarvan hetzelfde *Journal des Débats* (20 Julij) een omstandig berigt mededeelt, en waarin hetzelve niets anders meent te vinden dan eene zaak, geschikt tot opwekking der verscheurendste aandoeningen en een voor hoogst belangrijke gevolgen vatbaar vraagstuk van lijfstraffelijk regt. — En wat houdt dan dat proces in? Zekere Etienne Prosper Bancal, geboren 26 September 1808, heeft kennis weten te verkrijgen met zekere Magdelaine-Zélie Toussey, nadat deze gehuwd was met den Heer Paiolland. In 1833 greep deze kennismaking plaats, en ontstond er tusschen beide personen eene hevige hartstocht, alhoewel dit onderling verkeer slechts acht dagen duurde, en de vrouw Paiolland eene dochter in het eerste jaar haars huwelijks had verkregen. In 1834 na eene uitlandigheid van eenige jaren, keert Bancal in Frankrijk terug, knoopt de oude betrekkingen weder aan, weet aan de vrouw Paiolland te doen vergeten hare echtelijke en moederlijke pligten; ontvlugt met haar uit hare echtelijke woning; na zich aan alle zinsgenot overgegeven te hebben komen zij te Parijs, besluiten sich om het leven te brengen, en wordt de vrouw Paiolland op de verschrikkelijkste wijze volgens haar verlangen vermoord. De beklaagde Bancal, die eveneens zich van het leven heeft willen berooven, is te kort geschoten in zijne worsteling tegen de Natuur, en staat nu te regt. Het geding houdt omstandigheden in, waarvan de menschheid gruwt, en tot wier herhaling de pen dreigt te onteinken; wij besparen dus onzen lezers dit smartelijk gevoel. — Eene opmerking zijn wij echter verpligt hier mede te deelen, dat het al zeer ellendig moet gesteld zijn met den staat der zedelijkheid in Frankrijk, wanneer men in een kort tijdsbestek zulke uitstekende regtszaken ziet voortbrengen in de hoofdstad van een rijk, 't welk het licht der beschaving zoo weldadig zegt te verspreiden over ons werelddeel; deze beide misdaden worden gepleegd door personen, die tot de beschaafde klasse der maatschappij behooren, en waarbij de vereeniging van gebrek aan zedelijkheid, aan godsdienst, aan gevoel van pligt, aan eer, aan het verbindende der maatschappelijke wetten, aan de goede trouw, ja zelfs aan de menschelijkheid, op het schrikbarendste worden aangetroffen. En voegt men dan daarbij, dat men geen Fransch dagblad kan opnemen, of men vindt er menigvuldige bewijzen van dien treurigen toestand der zedelijkheid aan, van die walging van het heden, een treurig gevolg van het diepgeworteld kwaad, dien kanker die tot in het hart der maatschappij aldaar zoo diep ingrijpt; van zedeloosheid en van volkomen vergetting van alle maatschappelijke verordeningen en wetten, welke zich voordoen in alle oorden van Frankrijk, en tegen welker aantal in sommige opzigten, Parijs ook wederom alleen opweegt; — wie zal dan niet bekommerd de toekomst te gemoet zien, voor Frankrijk niet tot inkeer komt, en men zich van de hervorming van den zedelijken toestand der maatschappij bevrijdt, welke men tot hiertoe uitsluitend aan hare staatkundige behoeften heeft verbonden? Men weet den boom kennen aan de vruchten.

(1) » Ik weet niet, wie bedenkingen zich ingebeeld heeft, dat alles in » de natuur schoon is; ja, dat er zelfs iets dichterlijks (iets verhevens) » tot in de misdaad zelve gelegen is; men heeft in de meest verdorve hel» gevoelens en in de meest afschuwelijke ondeugden de middelen gezocht, » om het menschelijk gemoed nieuwe aandoeningen te bezorgen."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De ontslag uit *Rome* te *Munchen* teruggekeerde schilder Cornelius, heeft een karton den toon gesteld, door hem te *Rome* vervaardigd, voorstellende *het laatste oordeel*, naar 't welk hij eene groote schilderij zal vervaardigen, bestemd om de Lodewijks-kerk te *Munchen* te versieren. Het karton is 24 voeten lang, en de schilderij zal eene lengte van 75 voeten hebben. Algemeen bewondert men, behalve de meesterlijke teekening, de nieuwheid van denkbeelden, waarmede de kunstenaar een reeds zoo dikwerf door beroemde meesters bearbeid onderwerp, behandeld heeft.

Ruhland. — De Heer Schmidt heeft dezer dagen zijn Mongoolsch Woordenboek ten einde gebragt, welks bearbeiding hij ondernomen had op verlangen van den Keizer van *Ruhland*. Hetzelve zal in den loop dezes jaars te *Petersburg* gedrukt worden. De Mongoolsche taal- en letterkunde worden thans in *Ruhland* met bijzondere vlijt beoefend, niet alleen ten gevalle van de Mongoolsche volksstammen, welke aan het Russische gebied onderworpen zijn, maar ook ten gevolge van de toegenomene belangstelling in het nasporen van de aloude betrekking tusschen de Slavoonsche en Aziatische volksstammen, opgewekt door de verhandelingen van Professor Chanmoy, die thans in 't licht zal geven de tekst en vertaling van alle plaatsen, waarin van de Slavoonsche stammen wordt melding gemaakt bij Arabische en Perzische schrijvers. — In de 15 openbare Bibliotheken des Russischen Rijks bevonden zich in het vorige jaar 772,301 boekdeelen, waarvan de Keizerlijke Bibliotheek te *Petersburg* alleen 412,130 bevatte. De Universiteits-bibliotheek te *Dorpat* telde 58,936 boekdeelen, die te *Petersburg* 21,751.

Italië. — Een der uitstekendste Italiaansche Zangtalenten, Anna Maria Pellegrini Celoni is, na eene ziekte van eenige jaren, overleden. Zij werd in hare jeugd geacht de zangkunst tot de grootste mogelijke volkomenheid gebragt te hebben, en heeft een werk, over de beginselen der zangkunst geschreven, 't welk opgedragen is aan Canova, met wie zij eene vertrouwenis had.

Spanje. — Men spreekt van eene verplaatsing der Universiteit van *Alcala* naar *Madrid*, en van verordeningen ter bevordering der wetenschappen, welke verlang te wachten zijn.

Frankrijk. — Wij hebben verzuimd vroeger gewag te maken van de jaarlijksche vergadering der vijf Akademiën, uitmakende het Fransche Institunt, welke weder plaats heeft gehad, en waarbij het voorzitterschap nog is bekleed geworden door den sedert ongelukkig overledenen Schilder Baron Gros. De verhandeling, bij die gelegenheid bekroond, over de Noord-Amerikaansche taaltakken genaamd *Leni*, *Lenappe*, *Mohigan* en *Chipperoa*, bleek te zijn de Heer Pierre du Ponceau, woonachtig te *Philadelphia*. Namens de Akademie der Opschriften en Fraaije Letteren trad de Heer Guerard op en las eene verhandeling over de bevolking van *Frankrijk* en *Duitschland* ten tijde van Karel *den Groote*. De Fransche Akademie had, om in haren naam op te treden, den dichter Le Brun gekozen, die eenige coupletten las, geschreven op zee, zijnde een prologus voor deszelfs dichtstuk *Voyage en Grèce*. De Akademie der Wetenschappen, de werkzaamste van alle, werd vertegenwoordigd door den Heer Becquerel, die eene verhandeling deed over de toepassing der Elektriciteit op de verschijnselen der natuur; terwijl eindelijk de Heer Bignon voor de Akademie der Zede- en Staatkundige Wetenschappen optrad, met eene verhandeling over het voortgaande verband tusschen Zedelijkheid en Staatkunde. Hoezeer het ons aan toehoorders ontbrak, meenden wij echter bij deze bijeenkomst die opgewektheid, belangstelling en luister, welke vroeger de jaarlijksche zittingen van het Fransche Institunt kenmerkten. — Te *Parijs* is eene inteekening geopend op de uitgave eener *Bibliothèque Anglo-Française*, welke vertalingen zal behelzen van al de voornaamste Engelsche Schrijvers. Onderscheidene Fransche letterkundigen hebben een gedeelte van de taak der bearbeiding op zich genomen. Zoo zal Guizot de *Othello* van Shakespeare vertalen; Cooper heeft Sedger en Chatterton ten deel gekregen; Charles Nodier, Burns; de Chateaubriand, Beattie, anderen weder andere schrijvers. Het getal inteekenaars op deze Bibliotheek, eene onderneming van den Heer O'Sullivan, beloopt reeds meer dan duizend.

Australië. — Volgens de laatste berigten van de *Sandwich-eilanden* is te *Owaihi* een tijdschrift verschenen met houtsnee-platen versierd. In hetzelve vindt men de namen van alle schepen, die de havens van *Honalula* en *Oahu* bezocht hebben. Bij het schrijven der daarin voorkomende vreemde namen ziet men zich naar de uitspraak der inboorlingen; zoo heet *London*, *Londona*, *Bristol*, *Betsetola* enz.

KAEFERS-OORLOG.

(Vervolg van ons vorig Nommer en slot).

Gedurende eenige dagen was de legerplaats van de hoofdkwartier-divisie aan de Deba neergeslagen; in de korenvelden en op de oevers der Kawarra, half door de hyenas verscheurd. Op den 1sten April dropten er spionnen in ons kamp, en een hunner, met assagaaijen gewapend en eenen zak met wilden honig dragende, werd den 2den des morgens, op vijftig yards van de tenten des generaals een van den slaf, doodgeschoten. Op den 3den April hadden wij eenen zeer moeijelijken tocht; de generaal verliet, met een uitgelezen troep, te middernacht het kamp, beklom IJslandus Kop (Inisha Kandoda, Doodemanskrots), begaf zich naar de Amatola, trok de Keiskama viermalen over, nam veel vee, verpartij des Gouverneurs door Kaffers aangevallen; zij werden terug gedreven, terwijl majoor Cox en kapitein Warden met den vijand handgemeen waren in de schilderachtige en fraai met bosch voorziene heuvels der Amatola rondom ons. Wij keerden terug, om bij Bromhill (gemeldelijks etablissement) te kamperen, en verlichten onzen weg door het verbrijzelen van ontelbare kralen, zijnde zestien uren in den zadel geweest en tusschen 40 en 50 mijlen gemarcheerd hebbende.

De Kaffers, die wij gezien hebben, zijn welgemaakt, en leven van gestremde [illegible] lippen, en niets van het Arabische aanzien hebbende, gelijk sommigen beweerd hebben; hunne kleeding is de losse ingaboo of mantel van gedoide huiden, aan den hals toegebonden en tot aan de enkels reikende.

Ons kamp werd vervolgens aan de Poortkop van den Buffalo overgelagen, alwaar deze heldere en overvloedige river ontspringt uit de meest majestueuse en rijkelijk met bosch voorziene bergen, aan wier voet gapene kralen en korenvelden in de holten zichtbaar. Op den 7den April verliet de compagnie van kapitein Murray de 72ste, 120 Hottentotten en 100 boeren, het kamp te 2 uren 's morgens en viel den vijand aan de Kroniz aan. Op den 9den deeden onderscheidene detachementen op verschillende plaatsen met goed gevolg het bosch in; men schoot uitstede den gansehen dag, en echos der boschrijke holle wegen van den Buffelsberg werden voor de eerste maal door Britsche artillerie opgewekt. Den 10den April trok de hoofdkwartier-divisie de Kei over, terwijl talrijke afdeelingen van Hinza's Kaffers den tegenover gelegenen oever bezet hielden. Een hunner kwam vooruit voor de overigen en riep: *O Mangesi* (Kogelschen) *weet gij welke rivier dit is?* — De Gouverneur antwoordde, *Ja, zeer goed.* — *Wat-*

om komt gij met een leger in Hinza's land? — Om hem te zien en voldoening te vragen. — Wij willen u niet beoorlogen. — Zeer wel, maar ik moet Hinza zien. — Wij trokken voort, en hielden eenige dagen halt te Butterworth, aan de Gonas; gaven Hinza negen dagen uitstel, toen de oorlog hernieuwd werd; onze troepen hebben de Kaffers geheel in het rond en opwaarts de Somo omtrent 20 mijlen verdreven, verbrandden alsdaar Hinza's eigene kraal, zijnde hij zelf afwezig, en namen 15,000 stuks vee weg, terwijl al de Fingoes, ten getale van 5 of 6000 zich bij ons voegden. Het zijn de overblijfselen van stammen, welke van de Zoolas vloden, in der tijd van Chaka, en slaven werden in het Kafferland. Zij zijn goed gewapend met assegais en vijfvoetige schilden van huiden.

Eindelijk kwam gisteren avond (29 April) Hinza, de Koning, de Groot Olifant, de Leeuw, met vijftig van zijn gevolg, het kamp binnenrijden, en om vrede smeeken. Hij is een kloek man, omtrent zes voet hoog, is onderscheiden van de overigen door eene kaross (mantel) van luipaardenvel, en draagt niets op zijn hoofd dan zijn kroesbaar. Hij is omtrent 45 jaar oud. De vredes-artikelen zijn 25,000 stuks vee en 500 paarden binnen 5 dagen (50,000 stuks koloniaal vee en 1000 paarden waren in Januarij op zijn grondgebied overgebragt), en hetzelfde aantal in 12 maanden. Hij blijft bij ons uit eigene beweging, en heeft maar een of twee zijner opperhoofden gezonden — onder anderen naar Bookos, om te zeggen dat hij door ons gevangen gehouden wordt, en dat zij hun vee enz. moeten zenden. Ik verwacht alle dagen Fynn, mijn kameraad naar Delagoa-baai terug; wij keeren nu weder over de Amatola, om de rekening te vereffenen met Macomo, Tyrlee, Eno, enz., en hopen spoedig aan de Kaapstad te zijn.

James Edward Alexander,
42nd R. H.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 31sten Julij.*

TARWE. — Met goeden handel, bij partijen ter consumptie afgedaan: 132 ℔ witbonte Pools. *f* 220; – 120 O. bonte dito *f* 155; – 130 bonte Wismar *f* 170; – 132 roode dito *f* 172; – 128 Norder *f* 157; – 128, 130 Holst. *f* 155, 162; – 126, 127 Oost-Vriess. *f* 140, 145, 146; – 127 Vriess. *f* 156; – 129, 131 bonte Poolsche *f* 194, 197.

ROGGE. — Met weinig handel, als voren: 116 ℔ O. Pruiss. *f* 140; – 122, 123 Overijsselsche *f* 130, 134.

GARST. — In veren doen: 111 ℔ Holst. *f* 102; – 96 Vriessche winnen *f* 80; – 110 Deensche *f* 92.

HAVER. — Met goeden handel, prijshoudend: 74, 77 ℔ Voer *f* 68, 71; – 80 Eider *f* 80; – 89 Gron. Dikke *f* 90 bij partij; – 89 O. Fijne *f* 96.

BOEKWEIT. — *f* 8 hooger, met veel handel: 120, 123 ℔ Oost-Vriess. *f* 128, 136; 112 Holsteinsche *f* 100.

PAARDEN-BOONEN. — Oost-Vriessche *f* 135.

Beurskoers der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 31sten Julij

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u		pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u
Nederland. pCt.				Dito 18$\frac{20}{20}$	5	104		
Week. Schuld	2½	55 1/16	55 1/16	Cert. dito 18$\frac{21}{22}$	5	99½	99⅝	
dito dito	5	101¼	101 3/16	Obl. te Lond.	5			
Uitgestel. dito.		1 3/16	1 3/16	Cert. te Hamb.	5			
Kasbill. dito.		24 9/16	24 5/8	Ins. in Assig	6	69 15/16	69⅞	
Amort. Synd.	4½	94 15/16	94 15/16	Certific. dito.	6			
Dito dito.	3½	79¼	79⅜	79¼				
Schatkistbill.	4			Polen.				
Hand.-Maats.	4½	108⅝		Aand. L. fl. 300				
Nieuwe Dito.	4½	101⅞		Pruissen.				
Frankrijk.				Dito dito R. 50.		104¾		
Ins. Grootb.	3	78¾		Neg. L. 1830.	4			
Engeland.				Oostenrijk.				
Dito p. 12 Aug.	3			Aand. L. *f* 100.				
Spanje.				Dito dito 250.	4	427		
Per. R. E. Ams.	5	40 1/16	40 1/16	40 1/16				
Dito *f* 1000.	3	25 2/16	25 3/16	25 1/16				
Fransche Uitg.		16 15/16	16 7/16	16 15/16				
Cert. B. Lond.	5	35½	35¾	35¾				
Hoogd. Uitg.		15 1/16						
Portugal.				Metalliek....	5	99¼		
Obl. te Lond.	5			Dito L. gen...	5			
Dito dito	3			Dito.....	2½			
Napels.				Obl. *Goll & C.*	5	101⅛		
Certific. *L & B.*	5			Dito.	4	90⅞		
Dito *Foelc & C.*	5			Cert Stadsb.	2½			
Leen. Lond. *R.*	5			Ween. B. act.	3			
Rusland.				N. Ween. Aand.		700		
Obl. *Hope* 1798	5	104¼		Denemarken.				
1815	5			Leen. te Lond.	3			
				Brazilien.				
				Dito *Rotsch.*	5	85½		
				Russ. Fa. Aand. 500 Fr. *f*				

VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN.

Mr. DE ROY, Notaris te Breda, zal, ten verzoeke van zijnen principaal, op Dingsdag den 4den Augustus aanstaande des namiddags ten *drie* uure, in het Koffijhuis *de Zwaan*, bij A. J. PYTAK, op de Groote Markt, te Breda, finaal Verkoopen:

1°. De van oude vermaarde, zeer schoone en weldoortimmerde BROUWERIJ, AZIJNMAKERIJ en MOUTERIJ, genaamd *DE WOLF*, met de verdere getimmerten, ruime Kelders, Graanzolders, Stal, Pakhuizen met spaciesusen Hof, Plein en Erve, mitsgaders de koperen Ketels, Koelbakken, Kuipen en Vaatwerk en verder alle gereedschappen tot de Brouwerij en Mouterij behoorende, alles gelegen binnen Breda, aan de westzijde van de Ginnekenstraat wijk B, n°. 82.

In gebruik te aanvaarden, den 1 November 1835.

2°. Een perceel WEILAND, gelegen in Graspeldonk onder Teteringen, groot 1 bunder, 20 roeden en 70 ellen, oost en zuid het Straatje, enz.

Te aanvaarden als het voorgaande perceel.

3°. Een perceel SCHAARBOSCH, gelegen in Bagben, onder de gemeente 's Princenhage, groot 1 bunder, 70 roeden, 40 ellen; oost de Heer *Brakel*, west en zuid *J. N. Noorden*.

In gebruik te aanvaarden bij het geven van den slag.

Alles bij Billetten breeder omschreven.

OPENBARE VERKOOPING VAN TIENDEN,

GEHEVEN WORDENDE ONDER *BOEKEL, OIRSCHOT* EN *BEST.*

WILHELMUS HUIJSMANS, openbaar Notaris, residerende te Eindhoven, hoofdplaats van het arrondissement, provincie Noord-Braband, zal, uit kracht van Regterlijk Gewijsde, ten overstaan van den Heere Vrederegter te Eindhoven, in [illegible] alle man Verkoopen, ten verzoeke [illegible] Erfgenamen van wijlen den Hoog-Edelen geboren Heere Graaf MAXIMILIAAN HENDRIK LAURENS DE HOEN, gewoond hebbende te Neufchâteau, provincie Luik, en aldaar overleden den 25sten Februarij 1825, en voor zoo veel de *Tienden* van Boekel betreft, mede ten verzoeke van den Heere J. J. VAN WILLIGEN, wonende te Brussel, voor *een derde* gedeelte, de navolgende *Tienden*:

Onder Boekel.

De GROOTE KOORNTIENDEN, geheven wordende onder den dorpe van Boekel, kanton Gemert, arrondissement Eindhoven, provincie Noord-Braband, bestaande en zijnde verdeeld in 18 klampen, welke afzonderlijk en in massa zullen worden te Koop gesteld, en volgens de meeste geldinge worden toegewezen.

Bedragende de zuivere opbrengst van de geheele Tienden, gemiddeld over de *tien* laatste jaren genomen, jaarlijks *f* 2207-90.

Onder Oirschot en Best.

De GROVE en SMALLE TIENDEN, geheven wordende onder de dorpen Oirschot en Best, kanton Oirschot, arrondissement Eindhoven, provincie Noord-Braband, rijdende met de Tienden, toebehoorende aan 's Rijks Domeinen en Jonkvrouwe VAN BOMMEL, bestaande en zijnde verdeeld het eene jaar in 9 en het andere in 8 klampen, welke afzonderlijk en in massa zullen worden te Koop gesteld, en volgens de meeste geldinge worden toegewezen.

Bedragende de zuivere opbrengst van de geheele Tienden, gemiddeld over de *tien* laatste jaren genomen, jaarlijks *f* 1708-00.

Deze Verkooping zal plaats hebben te Eindhoven, in het Koffijhuis *den Gouden Kop*, bewoond wordende [illegible] VAN DER SANDEN, op Maandag den 10den Augustus 1835, provisioneel, en *peertien* dagen daarna, dus op Maandag den 24sten Augustus 1835, finaal, telkens om 4 ure des namiddags te beginnen.

Nadere informatie te bekomen ten kantore van gezegden Notaris te Eindhoven.

Zegt het voort.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN EN VAARTEN.

De Agent van het Domein te Breda, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Maandag den 3den Augustus 1835, 's morgens om 10 ure, ten Stadhuize van Breda, en ten overstaan van den Heer Burgemeester derzelve Stad, publiek, voor een termijn van jaren, Verhuren:

1°. De COMMANDERIE HOEVE *TER BRAACQUE*, gelegen te Alphen.

2°. De KOEKELDONKSCHE HOEVE [illegible]

3°. Vijf percelen ZAAILAND, [illegible] aldaar.

4°. Een perceel WEILAND, [illegible] bij de Rivier van Gampel, te 's Princenhage; – en

5°. Een UITGEROEID SCHAARBOSCH, genaamd *den Bund*, gelegen op de Hoeve bij het Liesbosch.

Alles breeder bij billetten omschreven.

De Kondities van Verhuring liggen ter dezer ten kantore van den Agent, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

Breda, den 20sten July 1835.

De Agent,
M. SMITS.

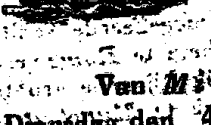

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE.
van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,
Augustus 1835.

Van *Middelburg*.				Van *Rotterdam*.			
Dingsdag den	4,	's morg.	7 uur	Maandag den	3,	's morg.	10½ uur
Vrijdag	» 7,	»	10½ »	Woensdag	» 5,	»	12 »
Zondag	» 9,	»	5 »	Zaterdag	» 8,	»	4 »

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.